

Muhulane

Nr 7 (272)

Heinakuu 2012

Muhu leht

Uus autoremonditöökoda Soondas

Soonda küla kõrvalt läbi sõites jääb silma endine suur laut, mille üks osa pakub kindlasti huvi autojuhtidele. Nimelt on sinna sisse seatud uus autoremonditöökoda. OÜ Collester (Paavo Aavik) kirjutas möödunud aasta lõpus projekti PRIAsse ning rahataotlus kiideti heaks.

Remonditöökogas on uus euronõuetele vastav sisustus, mida autojuhid enne ülevaatusse minekut agaralt kasutavad, samuti ei tule silla- ja piduristendide vajadusel enam Kurressaarde sõita. Paavo Aaviku sõnul on tehnika tasemel, sõidukulused saavad Saare maakonna idapoolsemad autojuhid seega vähendada. Töökogas on võimalus käia ka ise oma autot remontimas, mille tunnihind on loomulikult väiksem.

Viis aastat on töökoja kõrval tegutsenud noorte tehnikaring, mida juhendab Paavo. Tema sõnul on igal aastal 15 võistlust ja vaid ühel korral ei jõutud pjedestaalile. Paavo kiitis, et motoklubi poisid on tulbid nii

Henri Luik motoringist oli nõus uue töökoja taustal natuke ratast putitama. Tehnikahuvi toob poisid siia ka teistel päevadel.

koolis kui tehnika kallal ja oskavad tööd teha.

Äsja sai motoring Värvaltrans OÜ-lt (Imre Laheäär) bussi, millega saab käia võistlustel ja kuhu mahuvad taha kõik võistlusrattad. Paavo ei varja suurt heameelt sellise sponsoriga üle.

Paavo loodab, et kui veab,

siis aasta-paari pärast võivad muhulased ning Ida-Saaremaa auto- ja motikajuhid ülevaatus juba Soondas teha. Läbirääkimised käivad ja asi on liikuma pandud.

Praegu on päevakorras katusevahetus. Tamsel suvitavad noored kunstnikud aga kujundavad edaspidi seinale

grafiti, et oleks kaugemale näha, millega seal endises laudas tegeldakse.

Lauda tagumine pool on teise omaniku käes, maade ja varade jagamine kestis mitmeid aastaid, enne kui remonditöökoda katuse alla sai. Praegu on Paavo "perefirma" seal ametis vaat et 24-7, tööd jätkub.

Muhulane

Suviseid üritusi

7. juulil Külasepa küla kokkutulek Külasepa külaplatsil.

ISSN 1736-289X

12. juulil kell 18 Hellamaal Männiku volleväljakul Muhuvolle 2012 II etapp

13. juulil kell 20 Muhu Katariina kirikus Eesti Rahvusringhäälingu Segakoori kontsert.

14. juulil kell 14 Orthodox Singersi kontsert Hellamaa kirikus:

pilet 5, sooduspilet 4 eurot

28. juuli Hellamaa külakeskuse õuel **NUKUteatri etendus** "Naksitrallid" algus kell **12.00** Tasuta!

28. juulil Muhu Muuseumis Simman, esinevad Muhu oma taidlejad.

28. juulil Igaküla küla kokkutulek.

4. augustil Külasepa külaseltsi suvelavastus „Rannarahva pidu sadamakõrtsis“ Koguva Vanatoal

Vt ka pöördelt.

Tähelepanu!

Muhu Vallavalitsuse kassa on suletud ametniku puhkuse tõttu järgmistel aegadel:

9.-22. juuli,
13.-26. august,
22.-28. oktoober,
5.-11. november.

Makseid on võimalik endiselt tasuda Muhu Vallavalitsuse arvele 1120228703 (Swedbank).

Suviseid üritusi

9. augustil kell 18

Vanatoa volleväljakul
Muhuvolle 2012 III etapp

11. augustil

Muhu Katariina kirikus
Munukeste kontsert

11. augustil Kütinikontsert

”Mööda kodu välja”
esinevad - Bonzo, Pehk ja Päss
Aljava kütin
väravad avatakse kell 20.00
kontserdi algus 21.00
info tel: 5021391

11. augustil

Pädaste küla 3. kokkutulek
info tel: 5669 2052

Näitused

* **Paenase külas Tõnise turismitalu galeriis** on avatud suvenäitus. Lahti graafikute (Lahden Taidegraafikot, Soome) 30 aasta juubelinäitus on avatud iga päev kell 12-18. Tere tulemast vaatama! Avatud ka galerii kohvik.

* **“16 Juu Jääb’i”**

Avatud iga päev 10-18
Koguva Kunstitalis.
Kohvik-veinibaar ja
kunstitoodete müük.
Info tel: 5398 7724.

Vaba Rahva Laul

Eesti Vabariigi 21. taasiseseisvuspäevale on pühendatud vabahoovakontsert Vaba Rahva Laul **20. augustil kell 18.00 Kuressaare Piiskopilinnuse hoovis**. Esinevad maakonna koorid, Marvi Vallaste, Margus Vaher, Teele Viira, Ott Lepland bändiga ja Kuressaare Linnaorkester. Kooslaulmiseks laulid. Programm on päevakohane. Üritus toimub eesti keeles ja eesti meeles.

Kontserdi korraldajate nimel Ülo Kannisto tel. 51 54 202, zone@hotmail.ee

Muhu tööealiste võimekuse uuring

Aastatel 2010-2011 küsitles Muhu vallavalitsus kahekümnnes külas kohalikku elanikkonda eesmärgiga välja selgitada muhulaste kogemused tööturul, eelistatud tegevusvaldkonnad, tööharjumused ja erialased täiendused. Küsitlusperioodil oli registreeritud valla tööealisi elanikke ligikaudu 1250 (vanuses 16-63). Küsitluses osales 8,3% tööealistest muhulastest, neist mehi oli 43,4% ja naisi 56,6%. Kõik vanusegrupid (16-30, 31-40, 41-50 ja 51-63) jaotusid sarnastesse suurusjärgudesse.

Kokku on 83% muhulastest omandanud teadmised rakenduslikes tegevusvaldkondades ja 17% akadeemilisel suunal. Kõige rohkem leidub Muhumaal tehnika erialal spetsialiseerunud tööealisi. Kokku on neid 15,5%. Vanusegrupis 41-50 aastat olid eriala omandanud 21% vastanutest. Suurem osa on saanud väljaõppe põllumajandusmasinatel, poole vähem leidub kitsamalt spetsialiseerunud teh-

nikuid (elektromehhaanik jne). Teisel kohal on muhulaste seas põllumajandus, mis moodustab erialade koguarvust 13,8%. Amet on olnud populaarne vanusegrupis 31-40 (35%) ja 51-63 (21%). Tegelik töökogemus erineb aga omandatud väljaõppest. Näiteks vanusegrupis 31-40 aastat olid ligikaudu veerand vastanutest saanud töökoha klienditeenindajana ning 11% ei soovinud konkreetset elukutset märkida. Kaubanduses ja teeninduses on tegelik eriharidus 10,3%-l tööealistest muhulastest. Siinkohal täpsustasid pooled vastajatest, et on valinud iluteeninduse eriala. Klienditeenindus oli ka muhulaste täiendkoolituste seas kõige populaarsem eriala (14% vastanutest). Ametit olid kõige rohkem õppinud inimesed vanuses 41-50 aastat (16%). Neist 20% olid vastaval erialal ka tööd leidnud. Vanusegrupis üle 51 aasta oli vastav töökogemus koguni 34%, kuni 30-aastaste seas 32%. Neile

järgnes 26%-ga vanusegrupp 31-40.

Teaduse ja pedagoogika kateegoorias oli vastanutest haritlasi 10,3%. Märkimist väärib ka tulemus, et Muhu saarel on ajaloolasi peaaegu sama palju kui pedagooge. Need õppesuunad on pakkunud huvi eeskätt keskealistele, kus vanusegrupis 41-50 aastat oli 21% õppinud pedagoogika või teaduse valdkonnas ja 13% omasid ka reaalselt töökogemust õpetajana. Vanuses üle 51 aasta oli vastav näitaja 9%. Eraldi täiendkoolitustel pedagoogika teemadel osales 6% kõigist vastanutest.

Keskmisel positsioonil on kokanduse ja kodunduse eriharidus, samuti infotöötus ja raamatupidamine. Viimane näitaja kajastub ka raamatupidamisteenuseid pakkuvast kohalikus eraettevõttes.

Järg lk 4.

Vallavalitsuse istungitelt

7. juuni

Anti luba MTÜ-le Eesti Saarte Kultuurühendus Muhu Tulevikumuusika Festivali „Juu jääb“ korraldamiseks Nautse k Mihklil 2.-10. juulini.

Kinnitati projekteerimistingimused:

- Viira k Kesküla sauna ehitamiseks,

- Pädaste k Mihkli elamu rekonstrueerimiseks.

Väljastati ehitusluba Raugi k

Asplivälja aida ehitamiseks.

Väljastati kasutusload AS-Le Saarte Liinid:

- Kuivastu rekonstrueeritud sadamahoonele,

- Kuivastu rekonstrueeritud politseimajale,

- Kuivastu väikelaevasadamale,

- Kuivastu sadamahoone reovete puhastusseadmetele.

14. juuni

Kinnitati sotsiaalkomisjoni

ettepanekud.

Otsustati toetada noorkergejõustiklase Romet Vahteri osavõttu noorte rahvusvahelisest kergejõustikuvõistlusest „The Youth Athletic Games“ Helsingis.

Kinnitati projekteerimistingimused:

- Simisti k Kase elamu ehitamiseks,

- OÜ-le LE-Projects Räska k Vana-Luiskama elektrivõrguühenduse ehitamiseks.

Volikogu 19. juuni istungi päevakorrast

1. Rootsivere küla Nuka, Sauna, Vana-Käspri, Suure-Andruse, Arbu, Tiigi ja Sauna-Välja maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine. Planeeringuga moodustatakse alale 10 elamukrunti, 3 ärikrunti, üks harrastusgolfiväljak ja laste mänguväljak. Eraldi krundid on planeeritud teedele, puurkaevule, reoveepuhastile ja alajaamale.

2. Nõmmküla Kalatööstuse ja Tooma-Mihkli maaüksuste detailplaneeringu kehtestamine. Planeeritaval alal moodustatakse kolm uut krunti, kavandatakse tervisekeskus

koos ca 250-kohalise hotelliga, samuti on planeeritud 25 paariselamut. Lahendatud on tehnovõrkude ja -rajatiste asukohad ja põhimõtted. Kai kavatakse rekonstrueerida külalissadamaks. Lahendatud on planeeritud ala liiklus ja parkimine. Planeeringu koostas Klotoid OÜ. Ala piirneb Väinamere hoiualaga.

3. Muhu Vallavolikogu 25.5.2011. a otsuse nr 103 „Maa munitsipaalomandisse taotlemine ja maaüksusele maa sihtotstarbe määramine“ muutmine. Muudeti

Nautse bussiootekoja mü piire.

4. Minimaalsuurusest väiksema katastriüksuse moodustamine. Külasema bussiootekoja teenindusmaa munitsipaliseerimiseks lubati moodustada kü pindalaga 25 m².

5. Nõusoleku andmine kinnisasja omandamiseks: ASC AS-ile Mõega k Tõnise omandamiseks (12,7 ha).

6. Muhu valla 2011. a majandusaasta aruande kinnitamine.

Vt ka www.muhu.ee - dokumendid - dokumendiregister.

Alkoholijoobes vettemineja riskib oma eluga

Ükski reklaam ei suuda peatada purjus ujujat, küll aga suudavad seda teha kaaslased.

Kurb statistika näitab, et möödunud suvel oli iga viies uppjuja alkoholijoobes 20-30 aastane meesterahvas. Hoolimata sellest, et ollakse teadlikud joobes vette mineku ohtlikkusest, kaob alkoholi mõjul ohutunne ning inimene läheb veekogusse oma võimeid proovile panema.

Eesti inimene hindab selgelt üle oma ujumisoskust - täisealised elanikkonnast 50 protsenti ei oska üldse ujuda või suudavad teha seda ainult vaid kuni 25 meetrit. Alkoholijoobes vette minek on aga igal juhul eluohtlik isegi väga hea ujumisoskusega inimesele.

Kaaslased saavad õnnetuse vältimiseks ära teha olulisema, takistada purjus inimest, kui ta soovib ujuma minna. Alkohol ja ujumine ei sobi kuidagi kokku, seega kehtib vana ütlus: kui jood, ära uju.

Ent üldine tähelepanelikkus ning oskus uppujat ujujast eristada annab võimaluse nii mõnigi õnnetus ära hoida. Teada võiks, et vees on kahte tüüpi hädaolukordi, väsinud ujuja ja uppumine. Väsinud ujuja

suudab püsida vee peal, hingata ning hüüda appi. Sellise inimese edasiliikumine on väga napp ning ta võib uppuda, kui talle appi ei minda.

Uppuja seevastu enam appi ei karju, tema jõud läheb sellele, et pead vee peal hoida. Aktiivne uppjuja teeb veepinnal püsimiseks kätega üles-alla liigutusi, keha on seejuures püstises asendis ning appi ta ei hüüa. Passiivne uppjuja ei liiguta, vaid hõljub veepinna all, nagu allapoole.

Kui õnnetust märkad, siis peab esmalt alati mõtlema enda ohutusele. Kui tunned, et ei jaksa ega oska uppujat päästa, teavita lähedalasuvaid inimesi ning kutsu abi. Kannatanule ulata kättejuhtuv ese, puuks, aer. Õeldakse, et surmahirmus inimese haare on nii tugev, et sellest ei jaksa täismeeski lahti rabeleda, seega peaks päästja ja uppjuja vahele jääma mõni ese.

Kui satud ise hätta, siis esmalt katsu säilitada rahu, seejärel hüüa appi ning katsu abi saabumiseni hõljudes veepinnal püsida, nii ei kuluta energiat.

Lastega veekogu äärde minnes on soovitus loogiline: lapsi ei jäeta

hetkekski üksi ja laste eest vastutavad ainult nende vanemad. Väikelapse uppumiseks pole vaja väga sügavat vett, vaid paari hooletut silmapilku. Kuid lastega veekogu äärde minnes peab jälgima sedagi, et näiteks võidu vee all hinge kinnihoidmisest või kellegi mänguhoos vee alla surumisest võib välja kooruda raskete tagajärgedega õnnetus.

Nii lapsed kui täiskasvanud võiks ujuda selles sügavuses, kus neil jalad kindlalt põhja ulatuvad, soovitatavalt piki kallast. Vette pole samuti vaja hüpata, vaid oleks targem minna rahulikult. Vettehüppetornides peab jälgima, et enne hüpet poleks vees kedagi ees, alla ei hüpata ka pea ees ning kui hüpe tehtud, tuleks võimalikult kiiresti hüppekoht vabastada.

Kui pead meeles neid pisikesi nõuandeid, on kindel, et suvi möödub ilma suuremate veeõnnetusteta. Õnnetus ei pidanud tules hüüdma. Veel parem oleks aga, kui õnnetus kohale ei jõuagi.

Evelin Trink

Päästeameti Lääne päästkeskuse pressiesindaja

Elektriturg avaneb uuest aastast

Järgmise aasta algusest avaneb Eestis elektriturg ning kõik kodutarbijad saavad hakata valima elektrimüüjat. See tähendab, et elektrienergia muutub sarnaseks tarbekaupadele ja teenustele, mille ostmisel saab igapäev lähtuda enda soovidest ja vajadustest. Elektrienergiat hakkavad pakkuma erinevad müüjad erinevate pakettidega, kelle seast saab endale valida sobiva.

Elektrimüüjat saavad hakata valima need elektritarbijad, kellel on enda nimel sõlmitud leping võrguettevõttega. See tähendab, et müüjat saavad valida kõik need inimesed, kes täna tarbivad elektrit ja saavad enda nimele ka elektriarve.

Kodutarbijatele selguvad uued elektrimüüjad ja hinnapaketid selle aasta sügiseks. Erinevate turule tulevate elektrimüüjate selgumisel edastab riik selle kohta info kõigi kodutarbijateni nii postkasti jõudvate trükiste, riikliku kodulehe

www.avatud2013.ee kui meediaväljaannete vahendusel.

Need tarbijad, kes ei soovi või ei jõua enne 2013. aastat elektrimüüjat valida, elektrita ei jää. Neid varustab elektrienergiaga ikka edasi nende praegune võrguettevõtja. Sellisel juhul võetakse hinna aluseks eelmise kuu keskmine turuhind, millele lisandub ettevõtte mõistlik kasum. Kuna selline variant ei pruugi tarbijale olla kõige soodsam, siis on soovitatav erinevate pakkumiste hindasid võrrelda ning alles seejärel otsus langetada, kas valida endale uus elektrimüüja.

Erinevate pakkumiste võrdlemisel on oluline silmas pidada, et elektrituru avanemine mõjutab ainult kolmandikku igakuisest elektriarvest ehk reaalselt tarbitud elektrienergia hinda. Ülejäänud osa elektriarvest ehk võrguteenuse tasu ning maksud ei sõltu turu avanemisest.

Timo Tatar

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi energeetika osakonna juhataja

Koguva sadam avatud

21. juunil avas MTÜ Ankur pidulikult Koguva sadama, mille kaid mahutavad 15 kuni 25 kalapaati, kaatrit ja purjekat. Sadamasse võivad siseneda kahe-meetrise süvisega alused. Mörrakuuris avatakse kalandusmuuseum, mille ekspositsioon rohke fotomaterjali ja kalapüügi vahenditega annab täieliku ülevaate Muhu saare kalandusest. Paadi-muuseumi väljapanek on veel koostamisel. Samas on sauna kasutamise võimalus, tasuta WiFi. Sadamakohvik teenindab külalisi varavalgest hilisõhtuni. Kalurite ainus mure on kalanappus, tõdeb 22. juuni Saarte Hääl.

Kümnes Männiku Cup

2011. a Muhu valla spordi-preemia pälvinud Männiku turismi- ja sporditalu peremees ja perenaine Karli ja Lea Keerd võõrustavad kümnendat suve võrkpallureid, Männiku Cupi juubelturniirist osavõtjaid. Talu spordikompleksis on veel sulgpalli- ja korvpalliväljak, kirjutab 29. juuni Saarte Hääl.

Hellamaa jaanitulelised trotsisid vihma

Kui Põhja- ja Lõuna-Muhu noored olid Hellamaal sooja vihma käes sõbralikult märga jalgpalli tagunud ja selgeks saanud, et sedakorda on põhja poolt mängijatel rohkem õnne, siis ei lakanud vihmahood ka

pärast tule süütamist.

Nii tugeva sajuga jaanilaupäeva annab mäletada. Ent see ei heidutanud valla jaanitulel ei esinejaid ega kohalutluid. Mitmed jõudsid oma tule juba jaanireedel ära teha.

Pildistanud Kalmer Saar

Collester OÜ

Autoremont

Kere, veermiku ja mootori remonttööd

Varuosade tellimine
Sildade reguleerimine

Rehvitööd

Piduristend

Heitgaaside mõõtmise

Kerevenituspink

Diagnostika

Klaaside vahetus

Võimalik ka ise meie juures oma autot remontida

Töökoda asub Soonda külas vanas lauda kompleksis.

Ehitusteenused

Ekskavaator-laaduri teenus

Transport (kraana + kallur)

Minitraktori teenus

Avant 520:

Laadimiskopp

Muruniiduk (ketid või terad)

Ekskavaator

Pinnasesilur

Pinnase kobestaja

Võimalik rentida koos juhiga või ilma.

5067 502 - paavo@collester.ee

5273 775 - alan@collester.ee

Lõikuskuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Raissa Laugen 102 (7.8)

Lilli-Vilhelmine Riis 90 (20.8)

Maimu Saarväli 89 (23.8)

Meida Pallasma 88 (14.8)

Sofia Metsküla 85 (15.8)

Hilja Saksakulm 83 (5.8)

Vaike Ülem 83 (28.8)

Ilmar Rahu 82 (1.8)

Olga Äkke 82 (13.8)

Johannes Meema 82 (24.8)

Ralf Saat 81 (13.8)

Ariada Rosing 80 (27.8)

Maeri Hobustkoppel 70 (13.8)

Helje Lepmets 70 (13.8)

Arved Liitmäe 70 (17.8)

Asta Looris 70 (23.8)

Tambet Randmets 65 (3.8)

Endel Korv 65 (4.8)

Kalle Lasn 65 (10.8)

Priit Oks 60 (23.8)

Jüri Tarvis 60 (28.8)

Palju õnne!

Juu jääb, XVI Muhu Tulevikumuusika festival

www.nordicsounds.ee/juujaab

6. ja 7. juulil Koguva Kunstitalis Juu Jääbi üllatuskontserdid.

Tähelepanu!

Seoses vallamajas toimuva sanitaarremondiga on **vallavalitsus suletud** kollektiivpuhkuseks **9.-22. juulini** k.a.

Kuulutused

Pädaste küla 3. kokkutulek toimub 11. augustil algusega kl 13.00 Järsukas. Ootame kõiki küla endiseid ja praeguseid elanikke. Osalustasu 7 eurot (alla 16-aastased tasuta) saab maksta:

1. a/a 221055359640 Marve Järv (märksõna talunimi);

2. sularahas Aarni tallu Vilja Aasole, tel. 5349 0796

või Kolga tallu Marve Järvele, tel. 5669 2052.

Kohapeal maksmisel osalustasu 10 eurot.

* **Korstnapühkija** A. Vaha (kt. nr 054719) teenus, vajadusel koos redeliga!

Korstende ja küttekollete parandustööd.

Ilu- ja viljapuude ning hekkide hooldus, haljastuse rajamine ja hooldamine;

kalmistute hooldus, kalmu kujundus,

transport kaubikuga, kolimisabi.

info: AK Getmer OÜ, 518 7614; 56 68 4705

e-mail: akgetmer@gmail.com
Kingi perele rahulolu ja vaba aeg!

*Pakume puulõhkumisteenust halumasina ja müüme küttepuid. Kontakttelefon 53 408 138 Rein.

Mõtteteri

* Me ei vaata asjadele iga kord mitte ainult teisest küljest, vaid ka teiste silmadega - seepärast arvamegi, et need on muutunud. - *Blaise Pascal*

* Imelik on see maailm, kus kaks vaatavad ühte ja sama, kuid näevad täiesti vastupidist. - *Agatha Christie*

Augusti Muhulase materjalid on teretunud **31. juuli** õhtuni.

Toimetab Anu Pallas,
tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhu.ee

Muhulane ilmub üks kord kuus.

Internetis www.muhu.ee - Uudised

Trükkinud Print Grupp 550 eks.

Hind **30** eurosent

Konverents „Lasterikkus - kas tõeline rikkus?“

Eesti Lasterikaste Perede Liit koostöös Euroopa Lasterikaste Perede Konföderatsiooniga korraldab Tartus 20.-21. juulil rahvusvahelise konverentsi „Lasterikkus – kas tõeline rikkus?“.

Konverentsi eesmärk on avardada teadmisi ja arutleda lasterikaste perede käekäigu üle kogu Euroopas. Lisaks edendada lasterikaste perede ja peredes kasvavate laste võrdseid võimalusi ühiskonnas osalemiseks.

Konverentsile saab registreerida 13. juulini Eesti Lasterikaste Perede Liidu kodulehel aadressil www.lasterikkad.ee/kongress/konverents-dorpatis/

Kirikuteated

EELK Muhu kogudus

Teenistused Muhu Katariina kirikus **pühapäeviti kell 11.**

Koguduseõpetaja Aare Luup, tel 56 903 327; muhu@eelk.ee

Koguduse uudised ja uuemad teated leiad interneti-aadressilt www.eelk.ee/muhu

Kirikus 13. juulil kell 20

Eesti Rahvusringhäälingu

Segakoori kontsert

ja 11. augustil

Munukeste kontsert.

EAÕK

Rinsi

7. juuli kl 10 hingepalvus vanal (Liiva) kalmistul

Hellamaa

21. juuli kl 10 jumalik liturgia

Liiva hooldekodu

21. juuli kl 13 jumalateenistus.

Ülempreester Andreas Pöld

tel. 45 33 743, mob. 56 606 703

e-post andreas@eoc.ee

Hellamaa kirikus 14.7 kl 14

Orthodox Singersi kontsert

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkus

3. juunil 65-aastane Endla Soop.

Tunneme kaasa omastele!